

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W OPOLU

45 - 052 OPOLE
ul. Oleska 19a

Tel. centr. 77 453 86 36,37
Tel/Fax 77 453 73 68
E-mail: rio@rio.opole.pl
www.rio.opole.pl

Opole, 8 października 2012 r.

NA.III-0221-22/2012

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 września 2012 r. sygn. Fn.3040.18.2012 w sprawie udzielenia wyjaśnienia w zakresie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla członków OSP informuję, co następuje.

Sprawę wypłat członkom OSP ekwiwalentu za udział w akcjach pożarniczych i szkoleniach regulują przepisy art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 178, póź. 1380 ze zm.) w następującym brzmieniu:

Art. 28. 1. Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały.

2. Wysokość ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 1, nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) przed dniem ustalenia ekwiwalentu, za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym. Ekwiwalent jest wypłacany z budżetu gminy.

3. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie przysługuje członkowi ochotniczej straży pożarnej za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie.

Z powyższych regulacji wynika generalna zasada, że do otrzymania ekwiwalentu uprawniony jest każdy członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę zawsze, gdy członek OSP nie pobiera wynagrodzenia. Działaniem ratowniczym, według cyt. ustawy, jest każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Teza ta znajduje potwierdzenie w stanowisku zawartym w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 lipca 2006 r. sygn. akt I OSK 614/2006 (publ. ONSAiWSA 2007/2 poz. 52).

Jedyny wyjątek od tej zasady ustawodawca zdefiniował w ust. 3 art. 28 cyt. ustawy. W sytuacji, gdy członek OSP biorący udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu, za czas nieobecności w pracy zachował wynagrodzenie - ekwiwalent mu nie przysługuje.

Jak zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w wyroku z dnia 3 grudnia 2009 r. sygn. II SA/Op 380/09 - ekwiwalent, o jakim mowa w art. 28 wskazanej ustawy, stanowi równoważnik, odpowiednik wkładu wniesionego przez członka OSP, w postaci czasu, wysiłku i zdrowia, w ochronę przeciwpożarową, czyli w działanie mające na celu ochronę życia, zdrowia, mienia innych osób lub ochronę środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi zagrożeniami (por. w wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 23 stycznia 2007 r., sygn. akt 98/07, Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 5 czerwca 2008 r., sygn. akt I Ca 141/08). Tym samym, nie stanowi odpowiednika wynagrodzenia i nie może być traktowany jako rekompensata za utracone zarobki. Tak więc wszystkim członkom OSP (pracownik, emeryt, rolnik bezrobotny), którzy brali udział w działaniu ratowniczym - poza tymi, którzy za czas akcji zachowali prawo do wynagrodzenia - przysługuje ekwiwalent w wysokości określonej w uchwale, bez względu na ich status. Każdy członek ochotniczej straży pożarnej biorący udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniu

pożarniczym powinien otrzymać ekwiwalent za czas i trud związany z działaniami ratowniczymi.

Z gramatycznej wykładni art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej określającego, iż "członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny" wnioskować można, iż ta norma prawna ma zastosowanie do każdego podmiotu spełniającego opisane w niej warunki. Żadnych innych kryteriów, pozwalających na dookreślenie kręgu uprawnionych, ustawodawca nie przewidział. W przepisie art. 28 ust. 3 cyt. ustawy wskazał zaś sytuacje, w których uprawniony do otrzymania ekwiwalentu podmiot traci to prawo. Zatem wspólną cechą podmiotów, jest przynależność do Ochotniczej Straży Pożarnej. (...) Z punktu widzenia wykonywanych zadań fakt, czy dany członek OSP pozostaje w stosunku pracy jest nieistotny, ponieważ każdy wnosi taki sam wkład w postaci czasu, wysiłku i zdrowia w ochronę przeciwpożarową.

Podsumowując, każdy członek ochotniczej straży pożarnej (pracownik, uczeń, student, emeryt, rolnik, bezrobotny) biorący udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniu pożarniczym - poza tymi, którzy za czas akcji zachowali prawo do wynagrodzenia - przysługuje ekwiwalent w wysokości określonej w uchwale rady gminy.

Odnosząc się do opracowanego wzoru oświadczenia, które należy złożyć w Urzędzie Gminy w związku z wypłatą ekwiwalentu pieniężnego za udział w akcji ratowniczej/szkoleniu, informuję, iż określenie sposobu wykonywania uchwały należy stosownie do art. 30 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do zadań wójta gminy i wykracza poza zakres dotyczący stosowania przepisów o finansach publicznych.